

Súd: Okresný súd Vranov nad Topľou
Spisová značka: 4Csp/50/2022
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8822201245
Dátum vydania rozhodnutia: 03. 03. 2023
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Barbora Kovaliková
ECLI: ECLI:SK:OSVT:2023:8822201245.4

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Vranov nad Topľou sudkyňou JUDr. Barborou Kovalikovou v spore žalobcu: Intrum Slovakia s. r. o. so sídlom Mýtna 48, 811 07 Bratislava, IČO: 35 831 154, zastúpeného: JUDr. Jánom Šoltésom, advokátom AK Mýtna 48, 811 07 Bratislava proti žalovanej: H. S.Š., A.. XX. XX. XXXX, S. W. O. F. XXX, o zaplatenie 1.307,94 eur s prísl. t a k t o

rozhodol:

I. Žalobu z a m i e t a .

II. Žalovanej proti žalobcovi nárok na náhradu trov konania n e p r i z n á v a .

o d ô v o d n e n i e :

1. Právny predchodca žalobcu sa žalobou podanou na tunajšom súde dňa 24. 05. 2022 domáhal vydania rozsudku, ktorým by súd zaviazal žalovanú zaplatiť sumu 1.307,94 eur spolu s úrokom z omeškania vo výške 5 % ročne z dlžnej sumy od 31. 10. 2019 do zaplatenia a náhradu trov konania.

2. Podanie návrhu žalobca odôvodnil tým, že Žalobca a Žalovaný uzatvorili spolu dňa 28. 12. 2018 zmluvu o pôžičke č. 21453137/8129822140 (evidenčné číslo zmluvy/príd. autorizačný kód), na základe ktorej poskytol Žalobca Žalovanému pôžičku vo výške 1.294,- eur („Cena na splátky“ alebo „Pôžička - finančné plnenie“) na kúpu spotrebného tovaru bližšie špecifikovaného v zmluve (čierna technika). Kúpna cena tovaru bola 1.702,58 eur. Žalovaný pri podpise zmluvy uhradil akontáciu vo výške 408,58 eur a na zvyšok kúpnej ceny Žalobca poskytol Žalovanému pôžičku podľa uvedenej zmluvy o pôžičke. Účelom Zmluvy bolo poskytnutie pôžičky na zakúpenie tovaru na základe vlastného výberu Žalovaného. Cena na splátky znamená viazaný spotrebiteľský úver v čiastke poskytnutej Žalovanému Žalobcom, a to vo výške kúpnej ceny konkrétneho tovaru zníženej o zaplatenú akontáciu. Akontácia je časťou kúpnej ceny tovaru, ktorú Žalovaný zaplatil pred dodaním tovaru. Obsahu uvedených pojmov vyplýva nielen zo Zmluvy samotnej - ich výklad je obsiahnutý aj v Podmienkach k Zmluve o pôžičke (resp. Všeobecných obchodných podmienkach), ktoré sú neoddeliteľnou súčasťou Zmluvy. S podmienkami zmluvy a ich obsahom sa Žalovaný oboznámil, čo potvrdil vlastnoručným podpisom. Podľa zmluvy o pôžičke mal Žalovaný splácať pôžičku v pravidelných 56 mesačných splátkach v sume 35,- eur, a to až do celkovej sumy pôžičky vo výške 1.960,- eur (pozn. uvedené bez akontácie). Do dnešného dňa uhradil Žalovaný z vyššie uvedenej zmluvy sumu (bez akontácie) 175,- eur. Vzhľadom na to, že Žalovaný porušil svoju povinnosť splácať poskytnutú pôžičku resp. jednotlivé povinné splátky riadne a včas, t. j. v súlade so zmluvou a podmienkami k zmluve, Žalobca listom z dňa 28. 08. 2019 - Predžalobná upomienka, vyzval Žalovaného k úhrade dlžných splátok, na čo poskytol Žalovanému dodatočnú lehotu na plnenie viac než 30 dní. Súčasne Žalobca Žalovaného upozornil, že ak nedôjde aspoň k úhrade najstaršej omeškanej splátky, Žalobca bude oprávnený úver zosplatiť. Žalovaný ani v dodatočne poskytnutej lehote dlžné splátky neuhradil. Žalobca využil oprávnenie v zmysle vyššie uvedeného ustanovenia a dňa 19. 10. 2019 úver zosplatiť, o čom bol Žalovaný informovaný listom z dňa 25. 10. 2019 - „Oznámenie o vyhlásení

okamžitej splatnosti úveru“. Ku zosplatneniu samotnému došlo až po márnom uplynutí dostatočne dlhej dodatočnej lehoty na plnenie, a to vo vzťahu ku splátke splatnej bezprostredne pred zosplatnením. Splátka uvedená v Predžalobnej upomienke je len najstaršou omeškanou splátkou, táto však neurčuje začiatok plynutia premičacej lehoty. Neuhradením aspoň splátky uvedenej v Predžalobnej upomienke sa Žalovaný dostal do omeškania viac než 3 mesiace, a teda súčasne Žalobcovi vzniklo v zmysle § 53 ods. 9 ObčZ oprávnenie vyhlásiť dlh za splatný v celom rozsahu naraz. Keďže ku zosplatneniu dlhu nedochádza automaticky priamo zo zákona, v zmysle zákonnej úpravy musel Žalobca počkať na vznik potrebnej dĺžky omeškania dlžníka. Do dnešného dňa Žalovaný dlžné splátky neuhradil. Právo žalobcu na vyhlásenie mimoriadnej splatnosti upravuje článok 10.2 zmluvných podmienok. Celkový dlh Žalovaného ku dňu podania návrhu predstavuje sumu 1.307,94 eur. Žalobca si týmto zároveň uplatňuje zákonné úroky z omeškania, a to od šiesteho dňa nasledujúceho po Oznámení o vyhlásení okamžitej splatnosti, nakoľko oznámenie bolo zaslané obyčajnou listovou zásielkou, kde obvyklá doba doručenia zásielky je 5 dní. Zmluvnú pokutu, evidovanú v priloženom Prehľade splátok a úhrad v stĺpci „Pokuta“ v sume 151,3 eur, si Žalobca v tomto konaní neuplatňuje. Ku dňu podania žalobného návrhu mal Žalovaný uhradiť sumu 1.891,52 eur /označené v Prehľade splátok a úhrad ako stĺpec „Splátka“. Uvedenú sumu (ďalej ako „istina“) tvorí: súčet predpísaných splátok do zosplatnenia dlhu („suma splátok“) a suma po zosplatnení, pričom výsledná suma zahŕňa aj akontáciu: Počet splátok Výška splátky Suma splátok (počet*výška) Suma po zosplatnení akontácia Spolu Istina (Eur) 9 35 315 1167,94 408,58 = 1.891,52. Ku dňu podania žalobného návrhu Žalovaný uhradil sumu 583,58 eur. Uvedená suma je v Prehľade splátok a úhrad evidovaná v stĺpci „Úhrada“, pričom zahŕňa akontáciu vo výške 408,58 eur a celkovú sumu vykonaných úhrad vo výške 175,- eur, ktoré sú riadnymi splátkami poskytnutého finančného plnenia. Súčasťou pohľadávky Žalobcu a sú aj náklady, ktoré mu vznikli v súvislosti s vymáhaním pohľadávky, ktoré si Žalobca v tomto konaní uplatňuje vo výške 0,- eur /označené na konci výpisu ako stĺpec „MP3“. V zmysle § 121 ods. 3 Občianskeho zákonníka sú príslušenstvom pohľadávky aj náklady spojené s jej uplatnením, t. j. v predmetnej veci sú týmito nákladmi náklady spojené s vymáhaním pohľadávky. Na základe vyššie uvedeného, celkovú výšku dlžnej sumy Žalovaného ku dňu podania návrhu tvorí: Istina (bez akontácie) + Náklady na vymáhanie - Prijaté úhrady (bez akontácie) = Dlžná suma 1.482,94 eur + 0 eur - 175 eur = 1.307,94 eur. Náklady na vymáhanie pohľadávky si žalobca v tomto konaní uplatňuje vo výške 0,- eur. Zostatok pohľadávky evidovaný v Prehľade splátok a úhrad /stĺpec „Zostatok“/ zahŕňa aj zmluvnú pokutu vo výške 151,3 eur /stĺpec „Pokuta“, ktorú si Žalobca v tomto konaní neuplatňuje. Na základe vyššie uvedeného: Dlžná suma - Neuplatnené náklady = Žalovaná suma 1307,94 eur - 0 eur = 1.307,94 eur.

3. Žalovaná sa k podanej žalobe nevyjadrila.

4. Dňa 16. 12. 2022 súd uznesením sp. zn. 4Csp/50/2022-65 pripustil zmenu účastníka z právneho predchodcu žalobcu na nového žalobcu, a to na základe návrhu na zmenu účastníkov konania na strane oprávneného na základe Zmluvy o postúpení pohľadávok.

5. Právny zástupca žalobcu na výzvu súdu, aby preukázal splnenie podmienok v súlade s § 53 ods. 9 OZ v spojení s § 565 OZ a v súlade s § 92, ods. 8 zákona o bankách a aby preukázal ako skúmal bonitu žalovaného, zaslal dňa 21. 02. 2023 vyjadrenie, v ktorom uviedol, že V zmysle výzvy súdu ohľadom preukázania splnenia podmienok podľa § 92 Zákona o bankách uvádza, že zosplatnenie pohľadávky bolo medzi stranami dohodnuté v zmluvných podmienkach - čl. 10 bod 2, ktoré sú súčasťou Zmluvy o spotrebiteľskom úvere č. 21453137. V čl. 10 bod 2 je uvedené, že: „Spoločnosť je oprávnená v prípade riadneho a včasného nesplácania Splátok Pôžičky žiadať od Klienta zaplatať celej pohľadávky Spoločnosti, ktorá sa stane okamžite splatnou (vyhlásiť okamžitú splatnosť Pôžičky), ak je Klient v omeškaní s úhradou jednej Splátky alebo čiastočného plnenia jednej Splátky počas obdobia dlhšieho ako 3 mesiace a to za podmienok ustanovených v § 53 ods. 9 a § 565 Občianskeho zákonníka. Žalobca je toho právneho názoru, že nijakým výkladom ust. § 53 ods. 9 OZ, nemožno vyvodiť záver, že zákonodarca vyžaduje 2 úkony pre vyhlásenie predčasnej splatnosti úveru, jednak výzvu podľa § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka a vyhlásenie mimoriadnej splatnosti, ku ktorým musí byť preukázané doručenie oboch listín. Takýto výklad predmetného ustanovenia je podľa názoru žalobcu príliš extenzívny, pretože cieľom zákonodarcu bolo v prvom rade, aby bol dlžník preukázateľne upozornený na možnosť predčasného zosplatnenia úveru a toto upozornenie sa dostalo do jeho dispozičnej sféry, t. j. aby sa mohol oboznámiť s obsahom takého upozornenia. Žalovaný sa dorúčením upozornenia podľa § 53 ods. 9 OZ, za ktoré sa dá považovať predžalobná upomienka s obsahom takéhoto upozornenia oboznámil. Následne pôvodný veriteľ využil možnosť predčasného zosplatnenia

úveru, ku ktorému úkonu síce žalobca nepredkladá doručenkou alebo doklad preukazujúci odoslanie listiny na poštovú prepravu, nakoľko predmetná listina o zosplatnení úveru má deklaratórny charakter, pričom účinky nastávajú spätne oboznámením sa žalovaného s obsahom listiny o zosplatnení úveru. Žalovaný tak pozitívne vedel aj s ohľadom na bod 10.2 zmluvných podmienok, aké dôsledky bude mať pre neho nezaplatenie splatnej splátky, pre ktorú pôvodný veriteľ zosplatnil úver v celosti. Zmluvné strany na znak prejavenej vôle Zmluvu spolu so zmluvnými podmienkami opatrili svojimi podpismi. Nakoľko bol žalovaný preukázateľne v omeškaní viac ako 90 dní, v zmysle ustanovení Zmluvy a Zmluvných podmienok, bol žalovaný formou Predžalobnej upomienky zo dňa 28. 08. 2019 upozornený na možnosť zosplatnenia pohľadávky v celosti. Keďže u žalovaného nedošlo k náprave finančnej disciplíny, právny predchodca žalobcu pristúpil k vyhláseniu okamžitej splatnosti úveru v celosti ku dňu 19. 10. 2019 (Oznámenie o vyhlásení okamžitej splatnosti úveru zo dňa 25. 10. 2019). Oznámenie o vyhlásení okamžitej splatnosti dlhu bolo zasielané žalovanému len obyčajnou poštou, nakoľko pred zosplatnením bola žalovanému adresovaná výzva aj s doručenkou, v rámci ktorej bol žalovaný upozornený na možnosť zosplatnenia dlhu v prípade neuhradenia dlžných splátok. K otázke zosplatnenia však uvádzame, že žalovaný sa mohol o zosplatnení dozvedieť najneskôr dorúčením podanej žaloby. Žalobca uvádza, že predmetná listina má len deklaratórny charakter a jej účinky spätne nastanú momentom oboznámenia sa žalovaného s jej obsahom. Pre neplnenie si zmluvných záväzkov bola pohľadávka následne v súlade s ust. § 92 Zákona o bankách legitímne postúpená na nového veriteľa - spoločnosť Intrum Slovakia, s. r. o. V súvislosti s uvedeným poukazujeme na § 151 ods. 1 CSP s tým, že žalovaný nijakým spôsobom nerozporoval skutočnosti týkajúce sa postúpenia pohľadávky na žalobcu a taktiež ani skutočnosť, že došlo k vyhláseniu okamžitej splatnosti úveru. Navyše podľa odborného vyjadrenia Národnej banky Slovenska zo dňa 24. 07. 2014, ktoré bolo predložené Okresnému súdu Vranov nad Topľou v konaní pod sp. zn. 13C/79/2014, ak je úver splatný v splátkach (bez ohľadu na to, o aké splátky ide) banka alebo pobočka zahraničnej banky má právo postúpiť postupníkovi celú, teda aj nesplatenú časť pohľadávky z úveru („pohľadávka zodpovedajúca peňažnému záväzku klienta“) za splnenia zákonných podmienok v zmysle ust. § 92 ods. 8 prvá veta z. o bankách. Terminologické vymedzenie pohľadávky, ktorú môže banka postúpiť za splnenia uvedených predpokladov, ako pohľadávky zodpovedajúcej peňažnému záväzku klienta, predstavuje pohľadávku banky voči klientovi z určitého úverového vzťahu a teda celú pohľadávku, celú sumu istiny, úrokov z úveru ako aj prípadných iných nárokov i už poplatkov alebo prípadných sankcií. V opačnom prípade, resp. v prípade vymedzenia pohľadávky na účely ust. § 92 ods. 8 zákona o bankách len na splátky, ktoré sa už stali splatnými, teda na tzv. dospelé splátky, by sa banka a súčasne aj dlžníci mohli ocitnúť v pozícii, že by dochádzalo k postúpeniu pohľadávky zodpovedajúcej len sume 90-dňového omeškania. Podporne poukazuje na rozsudok Krajského súdu Banská Bystrica zo dňa 11. 05. 2021, č. k. 14CoCsp/52/2020, bod 17 odôvodnenia, ktorým sa odvolací súd vyjadril k zosplatneniu pohľadávky, kde samotné zosplatnenie pohľadávky považuje za právny úkon s deklaratórnymi účinkami. Rovnako poukazuje na Uznesenia tohto súdu, č. k. 11CoCsp/11/2021-179 zo dňa 22. 04. 2021, bod 6.3 odôvodnenia a č. k. 16CoCsp/22/2021-2224 zo dňa 06. 10. 2021 bod 8 a 9 odôvodnenia, v ktorom sa súd nestotožnil s argumentáciou prvostupňového súdu a rovnako Oznámeniu o vyhlásení okamžitej splatnosti úveru pripísal deklaratórne účinky. K vyššie uvedenému dáva do pozornosti rozsudok Okresného súdu Nitra č. k. 36Csp/210/2020-144 zo dňa 21. 09. 2021, kde v bode 40. odôvodnenia vyjadril právny názor v otázke zosplatnenia úveru podľa § 565 v spojení s ust. § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka nasledovne: „Pretože ustanovenie § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka je špeciálnym ustanovením, nie je podmienkou uplatnenia práva na zaplatenie celej pohľadávky podľa § 565 Občianskeho zákonníka žiadosť veriteľa o zaplatenie celej pohľadávky, dohoda o tomto práve v zmluve, VOP a ani to nemusí byť v rozhodnutí určené a rovnako si veriteľ toto právo nemusí uplatniť do splatnosti najbližšie nasledujúcej splátky“. Zdôrazňuje, že žalovaná pohľadávka je primárne pohľadávkou nebankového subjektu, spoločnosti Consumer Finance Holding, a. s., ktorej vlastníkom sa banka stala až následne, v dôsledku zlúčenia subjektov. Vo vzťahu k overovaniu bonity žalovaného žalobca poukazuje na tú skutočnosť, že Občiansky preukaz žalovaného nebol žiadnym spôsobom odcudzený a klient spíňal štandardné riskové podmienky. Žalovaný podpisom danej zmluvy prehlásil, že všetky uvádzané údaje sú pravdivé. Žalovaný taktiež prehlásil, že ku dňu podpisu zmluvy mu neboli známe žiadne okolnosti, ktoré by mohli mať vplyv na riadne plnenie jeho záväzku. Uvedené vyhlásenia sú súčasťou uzatvorenej zmluvy, teda žalovaný mal možnosť sa s podmienkami plnenia oboznámiť a tieto nerozporoval. Zmluvné podmienky boli žalovaným riadne podpísané. Žalovaný zároveň z titulu zamestnanca preukázal výšku jeho mesačného príjmu. Zmluvne stanovená výška mesačnej splátky sa tak s poukazom na žalovaným uvádzané hodnoty javí ako primeraná. Žalovaný spočiatku riadne hradil predpísané splátky, pričom Žalobca nemá dosah na okolnosti, ktoré po podpise zmluvy znemožnili žalovanému riadne splácať poskytnutý úver a o týchto ani nemohol mať vedomosť. Žalobca taktiež

poukazuje na tú skutočnosť, že žalovaný žiadnym spôsobom neinformoval jeho právneho predchodcu o zmene finančných pomerov, ktoré by znemožnili žalovanému riadne splácanie poskytnutého úveru. Rovnako tak zo strany žalovaného nebola prednesená žiadosť o prípadné zníženie mesačnej splátky, ktorú by náš právny predchodca posúdil a so žalovaným dohodol nové podmienky splácania. Na tomto mieste možno tiež spomenúť, že veriteľ si vyžiadaval od žalovaného za účelom overenia jeho bonity súhlas s použitím jeho osobných údajov za účelom preverenia jeho úverovej histórie v Nebankovom registri klientskych informácií ako aj s cieľom preverenia existencie jeho pracovného pomeru v Sociálnej poisťovni. Vzhľadom na to, že žalovaný svoj záväzok voči žalobcovi do dnešného dňa neuhradil, na žalobe v spojení s predloženými dôkazmi trváme v plnom rozsahu.

6. Súd vo veci pojednával dňa 03. 03. 2023. Žalobca a právny zástupca žalobcu sa na pojednávanie nedostavili, právny zástupca žalobcu ospravedlnil svoju neprítomnosť a žiadal rozhodnúť bez jeho prítomnosti. Súd pojednával v prítomnosti žalovanej, ktorá na pojednávaní uviedla, že neplatila z dôvodu, lebo stratila šeky. Má sedem detí, ale nejak sa jej darilo platiť.

7. Súd vykonal dokazovanie žalobou a prílohami, a to najmä zmluvou o pôžičke, zmluvnými podmienkami, predžalobnou upomienkou, fotokópiou doručenky, prehľadom splátok a úhrad, splátkovým kalendárom, oznámením o vyhlásení okamžitej splatnosti, notárskou zápisnicou, ako aj ďalším spisovým materiálom a zistil tento skutkový stav:

8. Pôvodný veriteľ a žalovaná ako klient uzavreli dňa 28. 12. 2018 zmluvu spotrebiteľskom úvere. Druh pôžičky: viazaný spotrebiteľský úver, celková výška a mena úveru: 1.294,- eur, výška splátky 35,- eur, celková čiastka 1.960,- eur, počet splátok: 56, fixná úroková sadzba: 21,04 %, RPMN: 21,04 %, prvá splátka: 20. 01. 2019, doba trvania zmluvy: 56 mesiacov alebo do splatenia všetkých záväzkov klienta.

9. Predžalobnou upomienkou zo dňa 28. 08. 2019 právny predchodca žalobcu oznámil žalovanému, že je v omeškaní so splácaním pohľadávky a ak do 05. 10. 2019 nedôjde k úhrade, bude oprávnený úver zosplatiť. Upomienku žalovaná prevzala dňa 06. 09. 2019.

10. V oznámení o vyhlásení mimoriadnej splatnosti z 25. 10. 2019 právny predchodca žalobcu uviedol, že dlh žalovanej sa stal splatným v celom rozsahu naraz. Zároveň vyzval žalovanú na úhradu dlhu vo výške 1.308,11 eur.

11. Podľa § 497 Obchodného zákonníka, zmluvou o úvere sa zaväzuje veriteľ, že na požiadanie dlžníka poskytne v jeho prospech peňažné prostriedky do určitej sumy a dlžník sa zaväzuje poskytnuté peňažné prostriedky vrátiť a zaplatiť úroky.

12. Podľa § 52 ods. 1, 3, 4 Občianskeho zákonníka, spotrebiteľskou zmluvou je každá zmluva bez ohľadu na právnu formu, ktorú uzatvára dodávateľ so spotrebiteľom. Dodávateľ je osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy koná v rámci predmetu svojej obchodnej alebo inej podnikateľskej činnosti. Spotrebiteľ je fyzická osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy nekoná v rámci predmetu svojej obchodnej činnosti alebo inej podnikateľskej činnosti.

13. Podľa §53 ods.9 Občianskeho zákonníka, ak ide o plnenie zo spotrebiteľskej zmluvy, ktoré sa má vykonať v splátkach, môže dodávateľ uplatniť právo podľa § 565 Občianskeho zákonníka, najskôr po uplynutí troch mesiacov od omeškania so zaplacením splátky a keď súčasne upozornil spotrebiteľa v lehote nie kratšej ako 15 dní na uplatnenie tohto práva.

14. Podľa § 1 ods. 2 zákona č. 129/2010 Z. z. o spotrebiteľských úveroch a o iných úveroch a pôžičkách pre spotrebiteľov v znení účinnom ku dňu uzavretia zmluvy, spotrebiteľským úverom na účely tohto zákona je dočasné poskytnutie peňažných prostriedkov na základe zmluvy o spotrebiteľskom úvere vo forme pôžičky, úveru, odloženej platby alebo obdobnej finančnej pomoci poskytnutej veriteľom spotrebiteľovi.

15. Podľa § 9 ods. 1 zákona č. 129/2010 Z. z. o spotrebiteľských úveroch a o iných úveroch a pôžičkách pre spotrebiteľov v znení účinnom ku dňu uzavretia zmluvy, zmluva o spotrebiteľskom úvere musí mať písomnú formu. Každá zmluvná strana dostane najmenej jedno jej vyhotovenie v listinnej podobe alebo na inom trvanlivom médiu, ktoré je dostupné spotrebiteľovi.

16. Podľa § 7 ods. 1 zákona o spotrebiteľských úveroch veriteľ je pred uzavretím zmluvy o spotrebiteľskom úvere alebo pred zmenou tejto zmluvy spočívajúcej v navýšení spotrebiteľského úveru povinný posúdiť s odbornou starostlivosťou schopnosť spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver, pričom berie do úvahy najmä dobu, na ktorú sa poskytuje spotrebiteľský úver, výšku spotrebiteľského úveru, príjem spotrebiteľa a prípadne aj účel spotrebiteľského úveru.

17. Podľa § 7 ods. 2 zákona o spotrebiteľských úveroch spotrebiteľ je povinný poskytnúť veriteľovi na jeho žiadosť údaje potrebné na posúdenie schopnosti spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver; tým nie je dotknuté právo veriteľa využívať informácie o spotrebiteľovi z príslušnej databázy za podmienok ustanovených osobitným zákonom.

18. Podľa § 7 ods. 16 zákona o spotrebiteľských úveroch, veriteľ je povinný postupovať pri poskytovaní spotrebiteľského úveru na základe zmluvy o spotrebiteľskom úvere obozretne a ponúkať a poskytovať spotrebiteľské úvery a) spôsobom, ktorý nepoškodzuje spotrebiteľa, a b) s odbornou starostlivosťou; vynaloženie odbornej starostlivosti je veriteľ povinný hodnoverne preukázať.

19. Podľa § 7 ods. 17 zákona o spotrebiteľských úveroch, vynaložením odbornej starostlivosti sa rozumie najmä to, že veriteľ

a. poskytne spotrebiteľovi informácie pred uzatvorením zmluvy o spotrebiteľskom úvere podľa § 4 a 5, b. posúdi schopnosť spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver s ohľadom na získané informácie o spotrebiteľovi; ak je veriteľom veriteľ podľa § 20 ods. 1 písm. a), banka, zahraničná banka a pobočka zahraničnej banky, posúdi schopnosť spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver najmä s ohľadom na údaje získané z jedného alebo viacerých registrov, do ktorých poskytujú údaje veriteľa, ktorých počet sa rovná aspoň dvojtretinovej väčšine veriteľov, ktorými sú veriteľa podľa § 20 ods. 1 písm. a), ktorí sú zverejnení v zozname veriteľov podľa § 8a, banky, zahraničné banky a pobočky zahraničných bánk, v čase posudzovania schopnosti spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver

20. Podľa § 11 ods. 2 zákona o spotrebiteľských úveroch účinného v čase uzatvorenia zmluvy o úvere, ak veriteľ nekonal s odbornou starostlivosťou podľa § 7 ods. 1, nie je oprávnený vyžadovať od spotrebiteľa jednorazové splatenie spotrebiteľského úveru. V prípade hrubého porušenia povinnosti podľa § 7 ods. 1 sa úver považuje za bezúročný a bez poplatkov. Za hrubé porušenie povinnosti podľa § 7 ods. 1 sa považuje posudzovanie schopnosti splácať úver veriteľom bez akýchkoľvek údajov o príjmoch, výdavkoch a rodinnom stave spotrebiteľa alebo bez prihliadnutia na údaje z príslušnej databázy alebo bez nahliadnutia do príslušnej databázy údajov o spotrebiteľoch na účely posudzovania ich schopnosti splácania úverov.

21. Súd sa v prvom rade zaoberal aktívnou vecnou legitimitáciou žalobcu v predmetnej veci, teda otázkou, či došlo k platnému postúpeniu pohľadávky medzi bankou a žalobcom. V tejto súvislosti je potrebné uviesť, že žalobca poukázal na splnenie podmienok podľa §92 ods.8 zákona č.483/2001 Z. z. o bankách.

22. Podľa § 92 ods. 8 zák. č. 483/2001 Z. z. o bankách účinného v čase postúpenia pohľadávky, ktorá je predmetom tohto konania (ďalej len „ZoB“) ak je napriek písomnej výzve banky alebo pobočky zahraničnej banky jej klient nepretržite dlhšie ako 90 kalendárnych dní v omeškaní so splnením čo len časti svojho peňažného záväzku voči banke alebo pobočke zahraničnej banky, môže banka alebo pobočka zahraničnej banky svoju pohľadávku zodpovedajúcu tomuto peňažnému záväzku postúpiť písomnou zmluvou inej osobe, a to aj osobe, ktorá nie je bankou (ďalej len „postupník“), aj bez súhlasu klienta. Toto právo banka alebo pobočka zahraničnej banky nemôže uplatniť, ak klient ešte pred postúpením pohľadávky uhradil banke alebo pobočke zahraničnej banky omeškaný peňažný záväzok v celom rozsahu vrátane jeho príslušenstva; to neplatí, ak súčet všetkých omeškaní klienta so splnením čo len časti toho istého peňažného záväzku voči banke alebo pobočke zahraničnej banky presiahol jeden rok. Pri postúpení pohľadávky je banka alebo pobočka zahraničnej banky povinná odovzdať postupníkovi aj dokumentáciu o záväzkovom vzťahu, na ktorého základe vznikla postúpená pohľadávka; banka alebo pobočka zahraničnej banky môže postupníkovi poskytnúť informáciu o jednotlivých iných záväzkových vzťahoch medzi bankou alebo pobočkou zahraničnej banky a klientom len za podmienok a v rozsahu ustanovených týmto zákonom.

23. Podľa § 39 Občianskeho zákonníka, neplatný je právny úkon, ktorý svojím obsahom alebo účelom odporuje zákonu alebo ho obchádza alebo sa prieči dobrým mravom

24. V prejednávacom prípade bola teda rozhodujúca otázka neplatnosti právneho úkonu postúpenia pohľadávky podľa § 39 Občianskeho zákonníka. Podľa § 92 ods. 8 zákona č.483/2001 Z. z. môže byť banková pohľadávka alebo jej časť postúpená, ak je splatná, a to až po predchádzajúcej písomnej výzve a kumulatívne, ak je splnené omeškanie dlžníka so splnením postupovanej pohľadávky nepretržite dlhšie ako 90 kalendárnych dní. Žalobca nepreukázal konajúcemu súdu doručenie výzvy na zaplatenie pohľadávky - celej splatnej sumy najmenej 90 dní pred postúpením. Žalobca totiž preukázal iba vyhotovenie výzvy na sumu 105,- eur zo dňa 28. 08. 2019 a jej doručenie do dispozičnej sféry žalovaného. Doručenie Oznámenia o mimoriadnej splatnosti úveru na sumu 1.308,11 eur zo dňa 25. 10. 2019 a výzvy na úhradu celej dlžnej sumy žalobca nepreukázal. K postúpeniu pohľadávky medzi pôvodným veriteľom a novým veriteľom došlo dňa 18. 11. 2022, t. j. neprešlo aspoň 90 kalendárnych dní od výzvy v súlade s § 92, ods. 8 zákona o bankách. Uvedené skutočnosti sú zákonným predpokladom pre platné postúpenie pohľadávky banky, ktoré musia byť splnené v čase postúpenia pohľadávky. Postúpenie pohľadávky je teda v zmysle § 92 ods. 8 zákona č.483/2001 Z. z. o bankách neplatné. Súd sa nestotožnil ani s argumentáciou právneho zástupcu žalobcu, že pôvodný veriteľ, Všeobecná úverová banka, a. s. nedisponovala „bankovou“ pohľadávkou, nemožno tak na otázku platnosti postúpenia takejto pohľadávky vzťahovať § 92 ods. 8 zákona o bankách, nakoľko postúpením pohľadávky na banku sa pohľadávka stala bankovou pohľadávkou.

25. Ďalším dôvodom, ktorý súd vzal do úvahy, bola skutočnosť, že v danom prípade, napriek výzve súdu žalobca nepreukázal, žeby jeho právny predchodca postupoval s riadnou odbornou starostlivosťou pri poskytnutí úveru žalovanému, keďže nepreukázal, že zisťoval jeho príjmy a výdavky. Zákonodarcu uložil veriteľovi povinnosť zistiť sociálnoekonomickú situáciu spotrebiteľa, teda žalovanej, čo znamená povinnosť zistiť jednak jej príjem a taktiež aj pravidelné výdavky. Dôraz pri posúdení úverovej schopnosti klienta je totiž kladený na pomer medzi príjmami a výdavkami a na posúdenie toho, či spotrebiteľovi zostane po vynaložení bežných výdavkov mesačne taká čiastka, z ktorej bude schopný úver splácať. Cieľom zákonodarcu bolo totiž zamedziť zadlžovaniu spotrebiteľov, ktorí nie sú schopní svoje záväzky riadne uhrádzať. Z textu zákona o spotrebiteľských úveroch vyplýva, že informácie pre rozhodnutie dodávateľa o tom, či zmluvu so spotrebiteľom uzavrie, si má veriteľ zabezpečiť sám a to aj v spolupráci so žiadateľom o úver alebo údajmi z príslušných databáz. Je povinnosťou veriteľa takto získané informácie vyhodnotiť, ale aj overovať a za dostatočné sa považujú iba také informácie, z ktorých je veriteľ schopný zistiť objektívny obraz o žiadateľovej finančnej situácii. Odborná starostlivosť totiž predpokladá, že údaje ktoré dlžník veriteľovi uvedie, si veriteľ aj overí. Tieto závery napokon vyplývajú aj z rozsudku Súdneho dvora EÚ vo veci C-449/13 (Consumer Finance SA proti Ingrid Bakkaus a ďalší) zo dňa 18. 12. 2014, keď európsky súd uviedol, že poskytovateľ úveru nesie dôkazné bremeno ohľadom posúdenia úveryschopnosti spotrebiteľa na základe dostatočných informácií, pričom na informácie podané len spotrebiteľom sa môže spoliehať len vtedy, ak sú dostatočné a podložené dokladmi. Tieto závery napokon vyplývajú aj z nálezu Ústavného súdu ČR III.ÚS 4129/18 zo dňa 26. 02. 2019 a rozsudkov Najvyššieho súdu ČR 33Cdo/2178/2018 zo dňa 25. 07. 2018 a 33Cdo/201/2018 zo dňa 20. 03. 2019.

26. Pri overovaní bonity žalovanej nemal právny predchodca žalobcu k dispozícii údaje o príjmoch a výdavkoch žalovanej, čo vedie k záveru, že pri posudzovaní žiadosti žalovanej o úver nemal k dispozícii všetky relevantné údaje. Za tohto stavu je nutné konštatovať, že v konaní žalobca nepreukázal splnenie si povinnosti uloženej mu ust. § 7 ods. 1 ZoSÚ. Pre účely posúdenia splnenia povinnosti uloženej dodávateľovi v ust. 7 ods. 1 ZoSÚ nie je smerodajné, aká bola reálna finančná, majetková, sociálna situácia spotrebiteľa, ale akým spôsobom dodávateľ (žalobca) pristupoval k zisťovaniu a hodnoteniu bonity klienta (žalovaného). Dôsledkom podcenenia bonity je neposkytnutie ochrany veriteľovi, ktorý s hrubou nedbanlivosťou poruší povinnosť s odbornou starostlivosťou posudzovať bonitu spotrebiteľa.

27. Dôsledkom toho teda nastala zákonná fikcia o bezúročnosti a bezpoplatkovosti úveru podľa § 11 ods. 2 vety druhej a tretej zákona č. 129/2010 Z. z.

28. Zároveň však súd vychádzal zo záveru o nemožnosti predčasného zosplatenia úveru a to s poukazom na § 11 ods. 2 vetu prvú zákona č. 129/2010 Z. z. po zohľadnení zásady „a minori ad maius“ vzhľadom na to, že dospel k záveru o hrubom porušení povinnosti veriteľa v súvislosti so zisťovaním a preverovaním schopnosti žalovanej splácať úver. Z toho dôvodu bolo nutné aplikovať aj vetu prvú

citovaného zákonného ustanovenia. Súd preto predčasné zosplatnenie úveru vyhodnotil ako absolútne neplatný právny úkon veriteľa pre rozpor so zákonom, teda citovaným zákonným ustanovením a to s poukazom na § 39 Občianskeho zákonníka.

29. V kontexte s vyššie uvedeným právnym záverom súd preto posudzoval aj platnosť zmluvy o postúpení pohľadávok zo dňa 18. 11. 2022 v zmysle § 17 ods. 1 zákona č. 129/2010 Z. z. v znení účinnom v čase uzavretia spomínanej zmluvy.

30. Podľa § 17 ods. 1 citovaného zákona práva vyplývajúce zo zmluvy o spotrebiteľskom úvere neprechádzajú a veriteľ ich nemôže previesť na tretiu osobu; to neplatí ak prechádza alebo sa postupuje pohľadávka so všetkými právami s ňou spojenými a/ ide o prechod alebo postúpenie z veriteľa oprávneného poskytovať spotrebiteľský úver podľa tohto zákona alebo osobitného predpisu na veriteľa podľa § 20 ods. 1 písm. a), banku, zahraničnú banku alebo pobočku zahraničnej banky a b/ prechádza alebo postupuje sa pohľadávka po konečnom termíne splatnosti spotrebiteľského úveru alebo pohľadávka, ktorá sa stala splatnou pred termínom konečnej splatnosti spotrebiteľského úveru.

31. V danom prípade konečná splatnosť úveru podľa zmluvy mala nastať až 20. 09. 2023, čo znamená, že v čase uzavretia zmluvy o postúpení pohľadávok zo dňa 18. 11. 2022 ešte nenastala konečná splatnosť úveru a teda predmetom postúpenia pohľadávky bol takzvaný živý úver, teda úver, ktorý nebol splatný a preto spomínaná zmluva o postúpení pohľadávok je v rozpore s týmto zákonným ustanovením, a teda je absolútne neplatná podľa § 39 Občianskeho zákonníka. Znamená to nedostatok vecnej aktívnej legitimácie žalobcu v tomto spore.

32. Podľa Uznesenia Najvyššieho súdu SR zo dňa 25. novembra 2010, sp. zn. 3Cdo/73/2009, pokiaľ ide o absolútnu neplatnosť právneho úkonu, treba uviesť, že táto pôsobí priamo zo zákona (ex lege), a to od počiatku (ex tunc), bez ohľadu na to, či sa tejto neplatnosti niekto dovolal; preto právne účinky, t. j. subjektívne občianske práva a občianskoprávne povinnosti z takto absolútne neplatného právneho úkonu nevzniknú. Súd prihliada k absolútnej neplatnosti právneho úkonu i bez návrhu, t. j. z úradnej povinnosti. Absolútnu neplatnosť právneho úkonu nemožno podľa platného právneho stavu spätne zhojiť ani dodatočným schválením (ratihabíciou), ani odpadnutím vady prejavu vôle (tzv. konvalidáciou).

33. Nakoľko žalobca nepreukázal, že je nositeľom hmotnoprávneho oprávnenia v právnom vzťahu, z ktorého vyvodzuje žalobou uplatnený nárok, lebo nepreukázal platné postúpenie predmetnej pohľadávky, teda svoju aktívnu vecnú legitimáciu v konaní, súdu neostávalo iné ako žalobu žalobcu zamietnuť.

34. Podľa § 251 Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“) trovy konania sú všetky preukázané, odôvodnené a účelne vynaložené výdavky, ktoré vzniknú v konaní v súvislosti s uplatňovaním alebo bránením práva.

35. V zmysle § 255 ods. 1 a ods. 2 CSP súd prizná strane náhradu trov konania podľa pomeru jej úspechu vo veci. Ak mala strana vo veci úspech len čiastočný, súd náhradu trov konania pomerne rozdelí, prípadne vysloví, že žiadna zo strán nemá na náhradu trov konania právo.

36. Ako vyplýva z § 256 ods. 1 CSP, ak strana procesne zavinila zastavenie konania, súd prizná náhradu trov konania protistrane.

37. Podľa § 262 ods. 1 a 2 CSP o nároku na náhradu trov konania rozhodne aj bez návrhu súd v zhodnutí, ktorým sa konanie končí. O výške náhrady trov konania rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí, samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník.

38. V zmysle platnej právnej úpravy o konkrétnej výške náhrady trov konania má byť rozhodnuté samostatným uznesením po právoplatnosti tohto rozhodnutia. V tejto súvislosti súd považuje za potrebné poukázať aj na článok 17, kde je stanovený princíp hospodárnosti konania, ako aj postup súdu bez zbytočného a neprimeraného zaťažovania strán sporu. V konaní bol úspešnejší žalovaný, nakoľko žalovanému ale žiadne trovy konania nevznikli, súd rozhodol už v rozhodnutí, ktorým sa konanie končí, že mu náhradu trov konania nepriznal, a to s poukazom na uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 6Cdo/5/2017 zo dňa 25. 01. 2017.

39. Na základe vyššie uvedených skutočností súd rozhodol tak, ako je uvedené vo výrokovej časti tohto rozhodnutia.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku možno podať odvolanie v lehote 15 dní odo dňa jeho doručenia na Okresný súd Vranov nad Topľou, písomne, v príslušnom počte rovnopisov s prílohami tak, aby sa jeden rovnopis s prílohami mohol založiť do súdneho spisu a aby každý ďalší subjekt dostal jeden rovnopis s prílohami.

V odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh). Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda a dôvody odvolania môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na odvolanie.

Odvolanie možno odôvodniť len tým, že

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
- h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Odvolanie proti rozhodnutiu vo veci samej možno odôvodniť aj tým, že právoplatné uznesenie súdu prvej inštancie, ktoré predchádzalo rozhodnutiu vo veci samej, má vadu uvedenú v odseku 1, ak táto vada mala vplyv na rozhodnutie vo veci samej. Odvolacie dôvody a dôkazy na ich preukázanie možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Prostriedky procesného útoku alebo prostriedky procesnej obrany, ktoré neboli uplatnené v konaní pred súdom prvej inštancie, možno v odvolaní použiť len vtedy, ak

- a) sa týkajú procesných podmienok,
- b) sa týkajú vylúčenia sudcu alebo nesprávneho obsadenia súdu,
- c) má byť nimi preukázané, že v konaní došlo k vadám, ktoré mohli mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci alebo
- d) ich odvolateľ bez svojej viny nemohol uplatniť v konaní pred súdom prvej inštancie.

Ak povinný dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, oprávnený môže podať návrh na vykonanie exekúcie podľa osobitného zákona.